ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420139615
AA43-2598-15/18

S P R I E D U M S
L a t v i t j a a u s t a s v ā r d ā

Rīgā 2015.gada 23.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente A.Šteinberga,
tiesneši M.Osmane un V.Poķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par Finanšu ministrijas disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas 2014.gada 8.decembra lēmuma Nr.12-34/174 grozīšanu, sakarā ar Finanšu ministrijas apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 14.maija spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) ģenerāldirektores 2014.gada 25.jūlija lēmumu Nr.3335-p (turpmāk – Sākotnējais lēmums) VID Muitas pārvaldes Latgales muitas kontroles punktu daļas Muitas kontroles punkta (turpmāk – MKP) /amats/ /pers. C/ par vairāku Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 36.panta otrajā daļā noteikto disciplinārpārkāpumu – amata pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu, ja tā dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums – izdarīšanu piemērots galīgais disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

[2] Ar Finanšu ministrijas disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas 2014.gada 8.decembra lēmumu Nr.12-34/174 (turpmāk arī – Lēmums) Sākotnējais lēmums atzīts par tiesisku un atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots šādi.

[2.1] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja (zīmoga Nr. N-148) 2013.gada 20.augustā un 2013.gada 1.oktobrī /pers. E/ pildīja amata pienākumus darba vietā Nr.2 – dokumentu pieņemšana, noformēšana, labošana un izsniegšanas funkcijas.

Pieteicēja neveica savus amata pienākumus saskaņā ar 2012.gada 30.marta VID Muitas pārvaldes direktora vietnieces norādījumiem Nr.27.8.1/823 „Par akcīzes preču kontroli".

[2.1.1] Pieteicēja 2013.gada 20.augustā veica Akcīzes preču pārvietošanas paziņojuma (turpmāk - APPP) Nr.0712/57517 reģistrēšanu APPP reģistrā, nesalīdzināja APPP Nr.0712/57517 norādīto informāciju ar APPP iesniedzēja - /pers. G/ pasē norādītajiem personas datiem, nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē, vai persona atkārtoti pēdējo septiņu dienu laikā šķērso valsts robežu, kā rezultātā nekonstatēja, ka APPP noformēts uz citu personu un transportlīdzekli, kas valsts robežu nav šķērsojis, un APPP reģistrā tika ievadīts uz /pers. G/ vārda, kaut gan APPP Nr.0712/57517 ir iesniegts uz /pers. I/ vārda.

[2.1.2] Pieteicēja 2013.gada 1.oktobrī veica APPP Nr.0712/68439 reģistrēšanu APPP reģistrā, nesalīdzināja APPP Nr.0712/68439 norādīto informāciju ar APPP iesniedzēja - /pers. J/ pasē norādītajiem personas datiem, nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē, vai persona atkārtoti pēdējo septiņu dienu laikā šķērso valsts robežu, kā rezultātā nekonstatēja, ka APPP noformēts uz citu personu un transportlīdzekli, kas valsts robežu nav šķērsojis, un APPP reģistrā tika ievadīts uz /pers. J/ vārda, kaut gan APPP Nr.0712/68439 ir iesniegts uz /pers. K/ vārda.

[2.1.3] Iestāde uzskata, ka pieteicēja pārkāpumu izdarīja ar nodomu, par ko liecina tas, ka pieteicējai ir zināmi normatīvie akti, ka nepieciešamās pārbaudes un APPP reģistrēšanu APPP reģistrā jāveic, robežšķērsotājam atrodoties muitas kontroles punktā un viņa klātbūtnē, dati APPP jāsalīdzina ar pasē norādītajiem personas datiem, jāpārliecinās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē, tomēr, neskatoties uz to, pieteicēja neveica savus amata pienākumus saskaņā ar 2012.gada 30.marta VID Muitas pārvaldes direktora vietnieces norādījumiem Nr.27.8.1/823 „Par akcīzes preču kontroli".

[2.1.4] Ar savu rīcību pieteicēja ir diskreditējusi sevi kā valsts amatpersonu un zaudējusi cieņu un uzticību, jo nav iespējams paļauties uz viņas turpmākās rīcības tiesiskumu un pamatotību, veicot dienesta pienākumus, kas saistīti ar muitas

kontroles pasākumu veikšanu un kontrabandas apkarošanu.

Ņemot vērā, ka par minēto pārkāpumu paziņoja Valsts robežsardze, nav pieļaujama situācija, ka par muitas amatpersonu profesionalitāti sabiedrībai varētu rasties šaubas. VID Muitas pārvaldes amatpersonai ir jābūt ar nevainojamu reputāciju, atbildīgi jāpilda dienesta pienākumi. Muitas amatpersonas, kura pilda amata pienākumus MKP, izdarītie pārkāpumi ir atzīstami par muitas amatpersonas necienīgu rīcību un mazina uzticību muitas amatpersonām kopumā. Nav pieļaujama bezatbildīga attieksme pret saviem dienesta pienākumiem. Disciplinārpārkāpuma raksturs pats par sevi norāda uz pieteicējas bezatbildīgo attieksmi pret saviem darba pienākumiem. Ja valsts civildienestā amata pienākumus veic amatpersonas, kuru profesionalitāte tiek apšaubīta, minētais fakts viennozīmīgi mazina uzticību civildienestam un grauj tā autoritāti, tātad - diskreditē to. Zinot, ka VID amatpersona izdara šādus pārkāpumus, zūd uzticība un cieņa visam VID. Pieteicējas rīcības rezultātā nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm – VID cieņai un uzticībai, kas izpaužas kā ierēdņa apzināta nepakļaušanās likumam, un tā rezultātā zudusi uzticība disciplinārpārkāpuma izdarītājam kā valsts amatpersonai.

[2.1.5] Ar savu rīcību pieteicēja ir diskreditējusi sevi kā valsts amatpersonu, bet izdarītais disciplinārpārkāpums nav savienojams ar dienestu (darbu) VID. Tādējādi, lai pieteicēja nākotnē izvairītos no prettiesisko darbību veikšanas, kā arī ņemot vērā būtisko kaitējumu valsts interesēm, nav iespējams piemērot pieteicējai atbilstoši nodarītajam pārkāpumam vieglāko no sankcijā minētajiem disciplinārsodiem.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka pieteicējas darba pieredze VID ir seši gadi, ierēdņa darbības un tās rezultātu novērtējums par laika periodu no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim ir "ļoti labi", kas neatsver pieteicējas atbildību par izdarīto disciplinārpārkāpumu, ņemot vērā izdarītā disciplinārpārkāpuma raksturu, disciplinārpārkāpuma vainas formu (nodoms), to, ka disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā netika konstatēti atbildību mīkstinoši apstākļi, pieteicējai Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu ar nodomu piemērots disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

Ar vieglāku sodu tiktu negatīvi ietekmēta kopējā darba disciplīna, jo tiktu radīts priekšstats, ka noteiktās normas nav būtiskas, un tas savukārt var veicināt atbildības sajūtas mazināšanos pret iestādi un ierēdnim noteiktajiem pienākumiem kopumā.

[2.2] Lietā arī nav strīda par to, ka 2013.gada 20.augustā un 2013.gada 15.septembrī /pers. E/ pieteicēja pildīja amata pienākumus darba vietā Nr.3 – kravu un transportlīdzekļu fiziskā kontrole.

[2.2.1] Pieteicēja 2013.gada 21.augustā, veicot no Krievijas Federācijas iebraukušā transportlīdzekļa, valsts reģistrācijas Nr./numurs/, fizisko kontroli un tā vadītāja /pers. J/ 2013.gada 21.augustā iesniegtajā APPP Nr.0712/57808 uz /pers. K/ vārda norādīto akcīzes preču atbilstību faktiskajam daudzumam, neveica minētā transportlīdzekļa salīdzināšanu ar APPP Nr.0712/57808 norādīto transportlīdzekli ar valsts reģistrācijas Nr./numurs/ (kas ir neeksistējošs reģistrācijas numurs), nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm pasē, neinformēja par to muitas amatpersonu, kas norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju. Kā arī pēc muitas fiziskās kontroles pieteicēja APPP Nr.0712/57808 un /pers. J/ pasi nenodeva muitas amatpersonai, kura bija norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju, bet atdeva robežu šķērsojošai personai /pers. J/.

[2.2.2] Pieteicēja 2013.gada 15.septembrī, veicot no Krievijas Federācijas iebraukušā transportlīdzekļa, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, fizisko kontroli un tā vadītāja /pers. G/ iesniegtajā APPP Nr.0712/64338 uz /pers. I/ vārda norādīto akcīzes preču atbilstību faktiskajam daudzumam, neveica transportlīdzekļa, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, salīdzināšanu ar APPP Nr.0712/64338 norādīto transportlīdzekli, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm pasē, jo veiktās atzīmes pasē liecināja, ka /pers. G/ pēdējo septiņu dienu laikā bija šķērsojis valsts robežu, neinformēja par to muitas amatpersonu, kas norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju. Kā arī pēc muitas fiziskās kontroles APPP Nr.0712/64338 /pers. G/ pasi nenodeva muitas amatpersonai, kura bija norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju, bet atdeva to /pers. G/.

Pieteicēja, 2013.gada 15.septembrī veicot no Krievijas Federācijas iebraukušā transportlīdzekļa, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, fizisko kontroli un tā vadītājas /pers. N/ iesniegtajā APPP Nr.0712/64337 uz /pers. O/ vārda norādīto akcīzes preču atbilstību faktiskajam daudzumam, neveica transportlīdzekļa, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, salīdzināšanu ar APPP Nr.0712/64337 norādīto transportlīdzekli, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, kā arī nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm pasē, jo veiktās atzīmes pasē liecināja, ka /pers. N/ pēdējo septiņu dienu laikā bija šķērsojusi valsts robežu, neinformēja par to muitas amatpersonu, kas norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju. Kā arī pēc muitas fiziskās kontroles APPP Nr.0712/64337 /pers. N/ pasi nenodeva muitas amatpersonai, kura bija norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju, bet atdeva to atpakaļ /pers. N/.

[2.2.3] Pieteicēja ir izdarījusi disciplinārpārkāpumus aiz rupjas neuzmanības, par ko liecina tas, ka pieteicējai bija zināms, ka jāveic transportlīdzekļa numura salīdzināšanu ar APPP norādīto, jāpārliecinās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm pasē, pēc muitas fiziskās kontroles paziņojumu un robežšķērsotāja pasi jānodod muitas amatpersonai, kura ir norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju, bet to nav izdarījusi, tādējādi ir apzinājusies savas rīcības nelabvēlīgo seku (APPP norādīts neatbilstošs transportlīdzekļa numurs, tādēļ robežšķērsotājs izvairīsies no muitas maksājumiem) iestāšanās iespēju, bet vieglprātīgi paļāvusies, ka nelabvēlīgās sekas neiestāsies.

Ar savu pārkāpumu pieteicēja ir nodarījusi būtisku kaitējumu valsts interesēm – VID cieņai un uzticībai.

Ņemot vērā izdarītā disciplinārpārkāpuma raksturu, pieteicējas vainas formu (rupja neuzmanība), to, ka disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā netika konstatēti atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, pieteicējai par Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu piemērots disciplinārsodu mēnešalgas samazināšanu uz sešiem mēnešiem, ieturot 10 procentus no mēnešalgas.

[2.3] Ar savu rīcību pieteicēja nav ievērojusi šādu normatīvo aktu prasības: Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu, otro daļu; Ministru kabineta 2001.gada 9.janvāra instrukcijas Nr.1 „Ierēdņa uzvedības principi" 4.punktu (ierēdnis amata pienākumus pilda rūpīgi, ar atbildības izjūtu un vienādu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem) un 8.punktu (ierēdnis izmanto visas normatīvajos aktos noteiktās tiesības sabiedrības interešu aizsardzībai); VID 2011.gada 27.augusta iekšējo noteikumu Nr.27 „Valsts ieņēmumu dienesta darba kārtības noteikumi" 78.punktu (ierēdņi amata un darbinieki darba pienākumu aprakstā noteiktos pienākumus pilda rūpīgi un atbildīgi, efektīvi izmantojot darba laiku); VID 2007.gada 8.novembra iekšējo noteikumu Nr.1 „Valsts ieņēmumu dienesta Ētikas kodekss" 6.4.apakšpunktu (darbinieks ir neitrāls savā rīcībā, lēmumos un spriedumos, ievēro Latvijas Republikas Satversmi, normatīvos aktus, VID iekšējos normatīvos aktus un Ētikas kodeksa normas); VID Galvenās muitas pārvaldes 2006.gada 4.jūlija „Latvijas muitas amatpersonu Ētikas un uzvedības pamatprincipu" 2.1.apakšpunktu (muitas amatpersona ievēro likumus un citus normatīvos aktus, kā arī likumīgos norādījumus, kas attiecas uz dienesta pienākumu pildīšanu; savus pienākumus veic ar atbildības sajūtu, rūpīgi, uzcītīgi profesionāli, objektīvi un godīgi); VID Muitas pārvaldes direktora vietnieces 2012.gada 30.marta norādījumu Nr.27.8.1/823 „Par akcīzes preču kontroli" 2.3.punkta (muitas amatpersona, kura saskaņā ar noteiktajām darba vietām un MKP maiņas un darba uzdevumu reģistrā veikto piezīmi ir norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju iebraucošo vieglo transportlīdzekļu joslā un datu pārbaudi Akcīzes preču pārvietošanas paziņojumu reģistrā un DKS reģistros (Robežpārejas punktos), kur nav muitas kontrole, rīkojas tālāk minētajā kārtībā) 2.3.1.apakšpunktu (nodrošina paziņojumā norādīto datu ievadīšanu "Akcīzes preču pārvietošanas paziņojumu reģistrs" (turpmāk - paziņojumu reģistrs), pirms tam tos salīdzinot ar pasē norādītajiem personas datiem (vārds, uzvārds, personas kods utt.). Baltkrievijas Republikas un Krievijas Federācijas personām, kuras dzīvo Latvijas Republikā, paziņojuma reģistrā ievada Latvijas Republikas personas kods no uzturēšanās atļaujas. Ja Latvijas Republikā ieceļo citas valsts iedzīvotājs, tad personas ID jāievada no pases, ja nav ID, tad pases numuru ar visiem simboliem bez atstarpēm), 2.3.3.apakšpunktu (pārliecinās par Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē. Gadījumā, ja veiktās atzīmes pasē liecina, ka fiziska persona atkārtoti pēdējo septiņu dienu laikā šķērso valsts robežu, par to pārliecinās paziņojumu reģistrā (attiecīgās robežšķērsošanas vietas sadaļā, caur kuru iepriekšējā reizē ir šķērsota valsts robeža), pievēršot uzmanību iepriekšējā robežšķērsošanas reizē ievestajam akcīzes preču daudzumam), 2.3.4.apakšpunktu (muitas amatpersona, kas veic datu pārbaudi paziņojumu reģistros, visos gadījumos paziņojumu reģistrā pārbauda: vai konkrētā persona un konkrētais transportlīdzeklis pēdējo septiņu dienu laikā nav šķērsojis valsts robežu caur visiem MKP un tuvākajām robežšķērsošanas vietām, t.i. /Muitas kontroles punktā/ muitas amatpersona pārbauda attiecīgajās iebraucošo vieglo transportlīdzekļu Pededzes robežkontroles punkta paziņojumu DKS reģistra sadaļās), 2.3.6.apakšpunktu (gadījumā, ja muitas amatpersona robežšķērsotāja pasē identificē atzīmi (tikai caur Latvijas Republikas robežšķērsošanas vietām) par robežšķērsošanas faktu pēdējās 7 dienās, bet paziņojumu reģistrā nekonstatē ierakstu par robežšķērsošanas faktu, nekavējoties sagatavo Riska veidlapu, nokopē vai ieskanē pasi (atvērums ar fotogrāfiju un atzīmes par robežšķērsošanas faktu) un nosūta to Muitas pārvaldes Risku vadības nodaļai, norādot informāciju par neatbilstību (t.sk., norādot informāciju no pases par robežšķērsošanas vietām un datumiem pēdējo 7 dienu laikā, personas identifikācijas datus, transportlīdzekļa identifikācijas datus un citu intervijas laikā iegūto informāciju). Ja cita veida pārkāpumi netiek konstatēti, atļauj robežšķērsotājam un transporta līdzeklim šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu) un 2.3.7.apakšpunktu (pēc paziņojumā norādīto datu ievadīšanas paziņojumu reģistrā, uz transportlīdzekļa kontroles talona vai gājēju kontroles talona uzliek personīgā zīmoga nospiedumu un paraksta, to veicot ārpus minētajos kontroles talonos izveidotajām tabulas ailēm);VID Muitas pārvaldes /MKP/ daļas /amats/amata apraksta (apstiprināts ar VID 2013.gada 8.jūlija rīkojumu Nr.117-a) 1.pielikuma, ar kuru pieteicēja iepazinās 2013.gada 13.jūlijā, 3.1.apakšpunktu (nodrošināt kvalitatīvu muitas klientu apkalpošanu un vienveidīgu muitas normatīvo aktu piemērošanu), 3.2.apakšpunktu (veikt elektroniski un/vai papīra veidā iesniegto pirmsmuitošanas dokumentu un muitas deklarāciju un to pavaddokumentu kontroli atbilstoši normatīvo aktu prasībām, MKP reglamentam un darba vietu aprakstiem), 3.5.apakšpunktu (pēc kontroles pasākumu veikšanas, pieņemt lēmumu par pirmsmuitošanas darbību vai muitas režīmu piemērošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, MKP reglamentam un darba vietu aprakstiem) un 3.31.apakšpunktu (ievērot un izpildīt normatīvos aktus (t.sk. darba kārtības, ētikas kodeksa, darba aizsardzības noteikumus) Finanšu ministrijas, VID un Muitas pārvaldes apstiprinātos dokumentus).

[3] Pieteicēja, nepiekrītot Lēmumam, vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, lūdzot grozīt ar Lēmumu noteikto galīgo disciplinārsodu. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] Finanšu ministrijas lēmumā netika vērtēti pieteicējas lūgumi un apsvērumi.

[3.2] Pieteicēja uzskata, ka viņas disciplinārlietā netika konstatēts būtisks mantiskais kaitējums saskaņā ar Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma prasībām, jo nodarītais kaitējums bija tikai 130,12 *euro*.

[3.3] Pieteicējas disciplinārlietā netika konstatēts sistemātiskums, jo disciplinārsods tika piemērots par diviem pārkāpumiem, kas notika 2013.gada 20.augustā un 2013.gada 1.oktobrī.

[3.4] Iestāde, divās dažādās disciplinārlietās konstatējot līdzīgus apstākļus, ir piemērojusi dažādus disciplinārsodus (/pers. V/ tika piemērots disciplinārsods, kas ir saistīts ar mēnešalgas samazināšanu nevis atbrīvošanu no amata).

[4] Paskaidrojumā tiesai Finanšu ministrija un VID norāda, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms, pamatojoties uz Sākotnējā lēmumā un Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 14.maija spriedumu pieteikums tika apmierināts un Lēmums atcelts no

tā pieņemšanas dienas.

Spriedums motivēts šādi.

[5.1] Tiesa atzina, ka Lēmumā nav saskatāmi būtiski procesuāli un formāli pārkāpumi, kas būtu par pamatu Lēmuma atcelšanai.

[5.1.1] Disciplināratbildības likuma 19.panta pirmā daļa noteic, ka disciplinārlietu ierosina, ja: 1) ierēdņa darbībai vai bezdarbībai ir visas disciplinārpārkāpuma pazīmes un vienlaikus pastāv šādi apstākļi: a) nav izbeigušās valsts civildienesta attiecības ar ierēdni, b) kopš attiecīgās darbības vai bezdarbības izdarīšanas (pabeigšanas) dienas nav pagājuši vairāk kā divi gadi; 2) iestājies viens no šā panta trešajā, ceturtajā vai piektajā daļā minētajiem gadījumiem.

Savukārt šā likuma 19.panta otrā daļa noteic, ka šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajos gadījumos disciplinārlieta ierosināma ne vēlāk kā mēneša laikā pēc tam, kad iestāde saņēmusi informāciju par faktiem vai pati ir konstatējusi faktus, kas liecina par iespējamā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu. Par informācijas saņemšanas dienu uzskatāma diena, kad informācija reģistrēta iestādes lietvedībā vai iestādē dokumentāri fiksēts pārkāpuma fakts.

Disciplināratbildības likuma 18.panta 4.punkts noteic, ka tiesības ierosināt disciplinārlietu ir iestādei, kurā ierēdnis pilda valsts civildienestu. Savukārt šā likuma 32.panta pirmā daļa noteic, ka lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu ierēdnis var apstrīdēt augstākā iestādē mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Augstākas iestādes lēmumu ierēdnis var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Disciplināratbildības likuma 25.panta pirmā daļa noteic, ka lēmumu disciplinārlietā pieņem mēneša laikā no disciplinārlietas ierosināšanas dienas, savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka šā panta pirmajā daļā noteikto disciplinārlietas izskatīšanas termiņu var pagarināt Administratīvā procesa likuma noteiktajos gadījumos un noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 64.panta otrās daļas pirmajam teikumam, ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, iestāde to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas.

Ar VID 2014.gada 18.marta lēmumu Nr.1397-p ierosināta disciplinārlieta pret pieteicēju. Ar VID 2014.gada 14.aprīļa lēmumu Nr.1759-p pagarināts disciplinārlietas izskatīšanas termiņš līdz 2014.gada 13.jūnijam. Ar VID 2014.gada 13.jūnija lēmumu Nr.2716-p pagarināts disciplinārlietas izskatīšanas termiņš līdz 2014.gada 18.jūlijam. Ar VID 2014.gada 25.jūlija lēmumu Nr.3335-p par Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma (par amata pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu, ja tā dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums) izdarīšanu pieteicējai piemērots disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

Ar Finanšu ministrijas 2014.gada 19.septembra lēmumu Nr.12-34/136 pagarināts pieteicējas apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas termiņš līdz 2014.gada 22.decembrim.

Ar Lēmumu atstāts negrozīts pieteicējai piemērotais disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, tiesa secina, ka Finanšu ministrija Lēmumu pieņēmusi atbilstoši savai kompetencei, ka nav pārkāpts termiņš disciplinārsoda uzlikšanai.

[5.1.2] Lēmuma pamatojumā ir norādītas piemērotās tiesību normas.

[5.1.3] Tiesas ieskatā, Finanšu ministrija nav pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 14.[1] panta noteikumus. Lēmums atbilst Administratīvā procesa likuma 67.panta prasībām. Lēmums ir pamatots un izvērtēts. Tāpat no Lēmuma izriet, ka pieteicējai tika dota pilnvērtīga iespēja sniegt paskaidrojumus lietā, kuru pieteicēja arī izmantojusi.

Tiesa uzskata, ka Finanšu ministrija Lēmumā ir sniegusi atbildes uz pieteicējas norādītajiem būtiskākajiem argumentiem, ko pieteicēja norādīja savos paskaidrojumos un sūdzībā. Turklāt jāņem vērā, ka atbilde uz konkrētu argumentu var tikt iekļauta arī pašā administratīvā akta pamatojumā, kas pats par sevi jau var izslēgt privātpersonas paustā pamatojuma piemērošanu.

[5.1.4] Pārbaudot, vai atbildētāji ir izdarījuši lietderības apsvērumus, tiesa atzīst, ka tie ir izdarīti, taču vai tie attaisno pieteicējai piemēroto atbildību, tiesa vērtēs, vērtējot Lēmuma materiālo tiesiskumu.

[5.2] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par sprieduma [2.1] un [2.2] punktā norādītajiem faktiskajiem apstākļiem.

Lietā ir strīds par piemērotā disciplinārsoda samērīgumu, jo pieteicēja uzskata, ka iestāde, piemērojot pieteicējai disciplinārsodu – atbrīvošana no amata, nav ievērojusi vienlīdzības principu, jo pieteicējas kolēģiem /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ par identiskiem pārkāpumiem piemērots disciplinārsods, kas ir saistīts ar mēnešalgas samazināšanu.

[5.3] Pieteicējai disciplinārsods – atbrīvošana no amata – piemērots par 2013.gada 20.augustā un 2013.gada 1.oktobrī izdarītajiem disciplinārpārkāpumiem, kad pieteicēja pildīja amata pienākumus /pers. E/ darba vietā Nr.2. Pieteicējai reģistrēšanai tika iesniegti uz citu personu noformētie APPP un pieteicēja, nesalīdzinot iesniegto APPP datus ar iesniedzēju pasu datiem, fiktīvo APPP datus ievadīja sistēmā un nekonstatēja, ka persona atkārtoti pēdējo septiņu dienu laikā šķērso valsts robežu.

Tiesa piekrīt minēto disciplinārpārkāpumu kvalifikācijai, un tie pamatoti atzīti par amata pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu, ja tā dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums.

Pieteicēja norāda, ka viņas disciplinārlietā netika konstatēts būtisks mantisks kaitējums saskaņā ar Disciplināratbildības likuma prasībām, jo nodarītais kaitējums bija tikai 130,12 *euro*. Disciplinārsoda piemērošanas lēmumā kā disciplinārpārkāpumu kvalificējošs faktors atbilstoši Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajai daļai tika norādīts „amata pienākumu nepamatota nepildīšana, ja tā dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums" (nevis būtisks mantisks zaudējums). Savukārt, disciplinārlietā konstatējot disciplinārpārkāpuma kvalificējošo pazīmi, ka „valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums", VID bija tiesisks pamats izvēlēties vienu no Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā paredzētajiem disciplinārsodiem.

Attiecībā uz pieteicējas disciplinārlietā konstatēto būtisko kaitējumu valsts interesēm VID norāda: par minēto pārkāpumu paziņoja Valsts robežsardze, tādējādi informācija par iespējamo muitas amatpersonu pārkāpumu ir nonākusi citai iestādei (ārpus VID) un tika pieļauta situācija, ka par muitas amatpersonu profesionalitāti citai iestādei varētu rasties šaubas. Ja valsts civildienestā amata pienākumus veic amatpersonas, kuru profesionalitāte tiek apšaubīta, minētais fakts nepārprotami mazina uzticību civildienestam un grauj tā autoritāti, tātad - diskreditē to; pieteicēja apzinājusies savas rīcības prettiesisko raksturu (jo amatpersonai bija zināmi normatīvie akti muitas kontroles veikšanas jomā), ka amata pienākumu nepildīšana var radīt kaitējumu valsts interesēm, kā arī nodarīt mantisku zaudējumu valsts budžetam. Pieteicēja paredzējusi savas rīcības nelabvēlīgās sekas (pārbaudāmā transportlīdzekļa vadītāja izvairīšanos no muitas maksājumiem) un apzināti pieļāvusi to iestāšanos; - pieteicējas rīcības rezultātā nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm, proti, VID cieņai un uzticībai, kas izpaužas kā ierēdņa apzināta nepakļaušanās likumam, un tā rezultātā zudusi uzticība disciplinārpārkāpuma izdarītājam kā valsts amatpersonai. Pieteicēja, ievadot reģistrā akcīzes preču pārvietošanas paziņojumus uz /pers. K/ un /pers. I/ vārda, kaut gan nedz iepriekš norādītās personas, nedz Akcīzes preču pārvietošanas paziņojumu reģistrā norādītais transportlīdzeklis nav ieceļojis Latvijas Republikā no Krievijas Federācijas, nodarīja /pers. K/ un /pers. I/ arī personisko kaitējumu, jo viņu personas dati tika izmantoti prettiesiski.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicējai par minētajiem pārkāpumiem pamatoti piemērots disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

[5.4] Pieteicēja uzskata, ka iestāde, piemērojot pieteicējai disciplinārsodu – atbrīvošana no amata, nav ievērojusi vienlīdzības principu, jo pieteicējas kolēģiem /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ par identiskiem pārkāpumiem piemērots disciplinārsods, kas ir saistīts ar mēnešalgas samazināšanu, nevis viņi tika atbrīvoti no amata.

Vienlīdzības princips pieprasa, lai vienādos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos iestāde un tiesa pieņemtu vienādus lēmumus (Administratīvā procesa likuma 6.pants, Latvijas Republikas Satversmes 91.pants). Izvērtējot, vai konkrētā gadījumā nav pārkāpts tiesiskās vienlīdzības princips, jānoskaidro: 1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos; 2) vai pret šīm personām ir pieļauta atšķirīga attieksme; 3) vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips.

[5.4.1] No lietas materiāliem redzams, ka /amats/ /pers. V/ 2013.gada 21.augustā /pers. E/ pildīja amata pienākumus darba vietā Nr.2 dokumentu pieņemšanas, noformēšanas, labošanas un izsniegšanas funkcijas un veica APPP Nr.0712/57808 reģistrēšanu APPP reģistrā, nesalīdzināja APPP Nr.0712/57808 norādīto informāciju ar APPP iesniedzēja – /pers. J/ pasē norādītajiem personas datiem, nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē, vai persona atkārtoti pēdējo septiņu dienu laikā šķērso valsts robežu, kā rezultātā nekonstatēja, ka APPP noformēts uz citu personu un transportlīdzekli, kas valsts robežu nav šķērsojis, un APPP reģistrā tika ievadīts /pers. J/ iesniegtais APPP Nr.0712/57808 uz /pers. K/ vārda, kaut gan ne /pers. K/, ne APPP norādītais transportlīdzeklis nebija ieceļojis no Krievijas Federācijas. Tādējādi APPP reģistrā /pers. V/ ievadīja nepatiesus datus.

Minētais /pers. V/ disciplinārpārkāpums tika kvalificēts pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmās daļas kā amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana, atzīts par izdarītu aiz rupjas neuzmanības un par to piemērots disciplinārsods – mēnešalgas samazināšana uz trīs mēnešiem, ieturot 5 procentus no mēnešalgas.

/amats/ /pers. A0/ 2013.gada 14.oktobrī /pers. E/ pildīja amata pienākumus darba vietā Nr.2 un veica APPP Nr.0712/71814 reģistrēšanu APPP reģistrā, nesalīdzināja APPP Nr.0712/71814 norādīto informāciju ar APPP iesniedzējas – /pers. N/ pasē norādītajiem personas datiem, nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē vai persona atkārtoti pēdējo septiņu dienu laikā šķērso valsts robežu, kā rezultātā nekonstatēja, ka APPP noformēts uz citu personu un transportlīdzekli, kas valsts robežu nav šķērsojis un APPP reģistrā tika ievadīts /pers. N/ iesniegtais APPP Nr.0712/71814 uz /pers. AD/ vārda, kaut gan ne /pers. AD/, ne APPP norādītais transportlīdzeklis nebija ieceļojis no Krievijas Federācijas. Tādējādi APPP reģistrā /pers. A0/ ievadīja nepatiesus datus.

Minētais /pers. A0/ disciplinārpārkāpums tika kvalificēts pēc Disciplināratbildības likums 36.panta pirmās daļas kā amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana, atzīts par izdarītu aiz rupjas neuzmanības un par to piemērots disciplinārsods – mēnešalgas samazināšana uz trīs mēnešiem, ieturot 5 procentus no mēnešalgas.

/amats/ /pers. AA/ 2013.gada 12.septembrī un 2013.gada 23.septembrī /pers. E/ pildīja amata pienākumus darba vietā Nr.2 . 2013.gada 12.septembrī viņš veica APPP Nr.0712/63625 reģistrēšanu APPP reģistrā, nesalīdzināja APPP Nr.0712/63625 norādīto informāciju ar APPP iesniedzēja - /pers. J/ pasē norādītajiem personas datiem, nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē vai persona atkārtoti pēdējo septiņu dienu laikā šķērso valsts robežu, kā rezultātā nekonstatēja, ka APPP noformēts uz citu personu un transportlīdzekli, kas valsts robežu nav šķērsojis un APPP reģistrā tika ievadīts uz /pers. J/ vārda, kaut gan APPP Nr.0712/63625 ir iesniegts uz /pers. K/ vārda. Tādējādi APPP reģistrā /pers. AA/ ievadīja nepatiesus datus. 2013.gada 23.septembrī /pers. AA/ vispār nav iereģistrējis /pers. G/ APPP reģistrā, kā rezultātā transportlīdzeklis, valsts reģ.Nr./TL numurs/, un tā vadītājs /pers. G/ ieceļoja Latvijas Republikā no Krievijas Federācijas, nereģistrējot ievestās akcīzes preces.

Minētie /pers. AA/ disciplinārpārkāpumi tika kvalificēti pēc Disciplināratbildības likums 36.panta pirmās daļas kā amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana, atzīti par izdarītiem aiz rupjas neuzmanības un par to piemērots disciplinārsods – mēnešalgas samazināšana uz sešiem mēnešiem, ieturot 10 procentus no mēnešalgas.

Izvērtējot minētos /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ disciplinārpārkāpumus, tiesa secina, ka tie ir analoģiski pieteicējas disciplinārpārkāpumiem, visi ir izdarīti vienā un tai pašā /pers. E/ un vienā un tai pašā darba vietā Nr.2. Kā arī visas minētās muitas amatpersonas ir veikušas vienādas prettiesiskas darbības, proti, APPP reģistrā ievadīja nepatiesus datus. Līdz ar to secināms, ka gan pieteicēja, gan /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem

salīdzināmos apstākļos.

[5.4.2] Tiesa konstatē, ka izņēmums pieļauts attiecībā uz pieteicēju. /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ disciplinārpārkāpumi tika kvalificēti pēc Disciplināratbildības likums 36.panta pirmās daļas kā amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana, atzīti par izdarītiem aiz rupjas neuzmanības. Pieteicējas identiskie pārkāpumi tika kvalificēti pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas kā amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana, ja tā dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums un atzīti par izdarītiem ar nodomu.

[5.4.3] Vērtējot, vai atšķirīgā attieksme ir attaisnojama, tiesa pārbauda, ko Finanšu ministrija ir minējusi kā pamatojumu atšķirīgajai attieksmei.

Tiesa konstatē, ka Finanšu ministrija savos paskaidrojumos nav bijusi konsekventa. Paskaidrojumā tiesai Finanšu ministrija norādīja, ka no VID 2014.gada 11.jūlija lēmuma Nr.3170 „Par disciplinārsoda piemērošanu /pers. V/" izriet, ka /amats//pers. V/ tikai vienreiz, strādājot Muitas kontroles punkta darba vietā Nr.2, nav veicis kvalitatīvi savus amata pienākumus. Savukārt pieteicēja, pildot amata pienākumus darba vietā Nr.2, divas reizes nekvalitatīvi pildīja savus amata pienākumus. Ievērojot minēto, pieteicējai tika noteiks smagāks sods.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis norādīja, ka /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ pārkāpumi ir atšķirīgi no pieteicējas pārkāpumiem, tāpēc arī sodi atšķiras.

[5.4.4] Tiesas ieskatā nav saskatāms attaisnojums atšķirīgai attieksmei pret pieteicēju un /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/. Gan pieteicēja, gan /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ veikuši vienādas prettiesiskas darbības, proti, APPP reģistrā ievadīja nepatiesus datus. Nav attaisnojams, kāpēc /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ prettiesiskās darbības tika atzītas par izdarītām aiz rupjas neuzmanības, bet tādas pašas pieteicējas prettiesiskās darbības tika atzītas par izdarītām ar nodomu. Bez tam pieteicēja un /pers. AA/ prettiesiskās darbības veica katrs 2 reizes un saistībā ar vienām un tām pašām personām /pers. J/ un /pers. G/.

Līdz ar to atšķirīgā attieksme pret pieteicēju, salīdzinot ar /pers. V/, /pers. A0/ un it īpaši ar /pers. AA/, nav pamatota.

[5.4.5] Tā kā atšķirīgai attieksmei nav attaisnojuma, tiesa secina, ka, piemērojot pieteicējai disciplinārsodu – atbrīvošana no amata, bet pieteicējas kolēģiem /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ par identiskiem pārkāpumiem piemērojot disciplinārsodus, kas ir saistīti ar mēnešalgas samazināšanu, attiecībā pret pieteicēju tika pārkāpts tiesiskās vienlīdzības princips.

[5.5] Tiesa atzīst, ka Lēmums atzīstams par prettiesisku un nepamatotu, bet pieteicējas pieteikums par pamatotu un apmierināmu.

[6] Finanšu ministrija par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 14.maija spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar šādiem argumentiem.

[6.1] Finanšu ministrija nepiekrīt tiesas secinājumiem par vienlīdzības principa pārkāpumu.

/pers. AF/, /pers. AG/ un /pers. AA/ tika piemēroti disciplinārsodi par Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu, mēnešalgas samazināšana ir maksimālais sods, ko var piemērot šādā gadījumā.

Pieteicēja, strādājot darba vietā Nr.2, veica divus pārkāpumus, kas izdarīti ar nodomu, to rezultātā valstij nodarīti mantiskie zaudējumi 130,12 *euro* apmērā. Tiesa spriedumā nav norādījusi, ka VID būtu noteicis nepareizu vainas formu.

VID konstatējis, ka /pers. V/, strādājot darba vietā Nr.2, disciplinārpārkāpumu ir izdarījis vienu reizi aiz rupjas neuzmanības, radot valstij zaudējumus 59,48 *euro* apmērā. Arī /pers. A0/, strādājot darba vietā Nr.2, disciplinārpārkāpumu ir izdarījis vienu reizi aiz rupjas neuzmanības, radot valstij zaudējumus 61,35 *euro* apmērā. /pers. AA/, strādājot darba vietā Nr.2, disciplinārpārkāpumu ir veicis divas reizes aiz rupjas neuzmanības, nodarot zaudējumus valstij 74,44 *euro* apmērā. Turklāt pieteicējas un /pers. AA/ disciplinārpārkāpumi atšķiras. Pieteicēja abos gadījumos nesalīdzināja robežšķērsotāja pases datus ar iesniegtā APPP minētajiem datiem un ievadīja nepatiesus datus APPP reģistrā. Pieteicēja ievadīja reģistrā APPP ar tādu personu vārdiem un transportlīdzekļiem, kuri nav ieceļojuši Latvijā no Krievijas, vienlaikus nodarot personisko kaitējumu šīm personām, jo viņu personas dati tika izmantoti prettiesiski. /pers. AA/ šādu pārkāpumu izdarīja tikai vienu reizi, bet otra pārkāpuma (APPP reģistrā neievadot datus par personu) rezultātā netika nodarīts kaitējums trešajām personām.

[6.2] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka tādām amatpersonām kā pieteicēja, /pers. AH/ un /pers. AI/, kas vairākkārtīgi nekvalitatīvi veica pienākumus, ar nodomu izdarot disciplinārpārkāpumus darba vietā Nr.2, ir piemērots bargāks sods – atbrīvošana no amata. Atšķirīgu disciplinārsodu piemērošanai bija saprātīgs un objektīvs pamats.

[6.3] Tiesa ir pilnībā atcēlusi Lēmumu, lai gan pieteicēja nebija apstrīdējusi piemēroto disciplinārsodu par pārkāpumiem darba vietā nr.3 un pieteikumā nelūdza Lēmumu atcelt, bet gan grozīt disciplinārpārkāpuma kvalifikāciju un soda apmēru.

Pilnībā atceļot piemēroto disciplinārsodu un atbrīvojot pieteicēju no disciplināratbildības, tiesa ir rīkojusies neatbilstoši Disciplināratbildības likuma 1.un 4.pantā noteiktajiem likuma mērķiem un Administratīvā procesa likuma 2.panta 3.punktā un 103.pantā noteiktajam likuma mērķim. Tādējādi, ja apgabaltiesa tomēr uzskata, ka pieteicējai piemērotais soda apmērs nav samērīgs, Finanšu ministrija lūdz tiesu piemērot Administratīvā procesa likuma 253.panta sesto daļu, jo esošā situācija nevar palikt bez tiesiska noregulējuma.

[7] Pieteicēja rakstveida paskaidrojumā par Finanšu ministrijas apelācijas sūdzību norāda, ka tā ir nepamatota.

[7.1] Iestāde ir pārkāpusi taisnīguma un vienlīdzības principus, papildus norādot šādus apsvērumus.

[7.2] Iestāde apgalvojumu, ka disciplinārpārkāpums ir izdarīts ar nodomu, balstīja vienīgi uz saviem pieņēmumiem, ka

pieteicēja apzinājās pārkāpuma raksturu, paredzēja sekas un ir pieredzējusi muitas darbiniece, tomēr nav vērtēts, kāpēc pārkāpumu nevar atzīt par izdarītu aiz neuzmanības, jo arī /pers. V/, /pers. AK/, /pers. AA/, /pers. A0/ bija tik pat pieredzējuši un arī viņiem vajadzēja apzināties pārkāpuma raksturu un iespējamās sekas. Nav neviena pierādījuma, ka pieteicējai bija tīšs nodoms izdarīt disciplinārpārkāpumu.

Pieteicējas pārkāpums, kas izpaudies kā nespēja pēc personas identifikācijas dokumentā esošās fotogrāfijas atpazīt, ka pārbaudāmā persona nav tā pati, kas stāv pretī ierēdnim, noticis, jo pārbaudāmā persona pienāk pie muitas darbinieka darba vietā esošā lodziņa, no kura, apskatot personu, muitniekam ir apgrūtināts redzamības laukums. Turklāt pārkāpums izdarīts diennakts tumšajā periodā. Turklāt, persona, kura uzrāda svešu dokumentus, to dara apzināti, maksimāli cenšoties līdzināties dokumentā esošajai fotogrāfijai. Nav pierādījumu tam, ka pieteicēja būtu sapratusi un atpazinusi, ka viņas priekšā stāv cita persona.

[8] VID rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka pievienojas Finanšu ministrijas apelācijas sūdzībā paustajai argumentācijai.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Apgabaltiesa, izskatījusi lietu pēc būtības, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus, izvērtējusi apelācijas sūdzībā minētos argumentus, secina, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, ciktāl atzīts, ka pieteicējas rīcībā konstatējams disciplinārpārkāpums, un apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, pievienojas pirmās instances spriedumā izteiktajai motivācijai *(sk. šī sprieduma 5.1.-5.3., 5.4.1.-5.4.2..punktu)*.

Taču apgabaltiesa atzīst, ka Finanšu ministrijas apelācijas sūdzība ir pamatota turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[11] Pirmās instances tiesa ir pamatoti atzinusi, ka pieteicējai pamatoti piemērots disciplinārsods par 2013.gada 20.augustā un 2013.gada 1.oktobrī izdarītajiem disciplinārpārkāpumiem, kad pieteicēja pildīja amata pienākumus /pers. E/ darba vietā Nr.2 – dokumentu pieņemšana, noformēšana, labošana un izsniegšana.

Tomēr pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka konkrētajā gadījumā pieteicējai ar Lēmumu piemērots disciplinārsods par vairākiem disciplinārpārkāpumiem, disciplinārsodu nosakot par katru disciplinārsodu atsevišķi, bet galīgo sodu nosakot pēc izdarīto disciplinārsodu kopības, piemērojot smagāko sodu.

Pieteicēja vispār nav iebildusi pret Lēmumā konstatēto, ka viņa ir izdarījusi disciplinārpārkāpumu, 2013.gada 20.augustā un 15.septembrī pildot amata pienākumus darba vietā Nr.3 (kravu un transportlīdzekļu fiziskā kontrole) *(sk. šī sprieduma 2.2.punktu)*. Taču, ņemot vērā, ka Lēmumu pieteicēja pārsūdzēja pilnā apjomā, tiesai, pat ja tā konstatēja, ka par darba vietā Nr.2 pieļautajiem pārkāpumiem piemērotais sods nav samērīgs, nebija pamata atcelt lēmumu daļā par disciplinārsodu par darba vietā Nr.3 pieļautajiem pārkāpumiem.

Tomēr minētajiem apsvērumiem konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes, jo turpmāk norādīto apsvērumu dēļ apgabaltiesa secina, ka pirmās instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka, piemērojot disciplinārsodu, pieļauts vienlīdzības principa pārkāpums.

[12] Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmā daļa paredz atbildību (un disciplinārsodu - rājiens vai mēnešalgas samazināšana uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, ieturot līdz 20 procentiem no mēnešalgas) par amata pienākumu, konkrēta rīkojuma vai uzdevuma nepamatotu nepildīšanu vai novēlotu, nolaidīgu vai nekvalitatīvu pildīšanu, tajā skaitā tiesību aktiem neatbilstošu rīcību ar finanšu līdzekļiem. Savukārt panta otrā daļa paredz atbildību (un disciplinārsodu – mēnešalgas samazināšana uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, ieturot līdz 20 procentiem no mēnešalgas, vai pazemināšana amatā uz laiku līdz trim gadiem, vai atbrīvošana no amata, vai atbrīvošana no amata bez tiesībām vienu gadu pretendēt uz amatu valsts pārvaldē) par tādu pašu disciplinārpārkāpumu, ja tā dēļ valstij vai personai nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums, vai personai būtisks personisks kaitējums.

Atbilstoši Disciplināratbildības likuma 12.panta pirmajai daļai, nosakot disciplinārsodu, ņem vērā izdarītā disciplinārpārkāpuma raksturu un tā radīto kaitējumu, ierēdņa vainas formu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī attiecīgajā dienestā esošo riska pakāpi radīt mantiskos zaudējumus vieglas neuzmanības gadījumā.

Tātad, ja disciplinārpārkāpuma rezultātā valstij vai personai nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums, vai personai būtisks personisks kaitējums, ir piemērojama Disciplināratbildības likuma 36.panta otrā daļa un attiecīgi – viens no minētajā tiesību normā paredzētajiem soda veidiem atkarībā, citastarp, no ierēdņa vainas formas.

Atbildētāja ir pamatojusi Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas piemērošanu konkrētajā gadījumā, norādot, ka valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums (attiecīgi lietā nav strīda, ka atbildētāja nav konstatējusi, ka pārkāpuma rezultātā valstij vai personai nodarīts būtisks mantisks zaudējums, vai personai nodarīts būtisks personisks kaitējums).

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 15.pantu par būtisku kaitējumu valsts interesēm uzskatāms disciplinārpārkāpuma rezultātā radīts tāds kaitējums svarīgām valsts vai sabiedrības interesēm, kuru nav iespējams novērst, novēršot attiecīgā disciplinārpārkāpuma tiešās sekas (ceturtā daļa), vai ierēdņa apzināta nepakļaušanās likumam, rīkojumam,

tiesas spriedumam, ja šīs nepakļaušanās rezultātā zudusi uzticība disciplinārpārkāpuma izdarītājam kā valsts amatpersonai (piektā daļa).

Savukārt attiecīgās tiesību normas ietvaros piemērojamo sodu iestāde noteikusi, atzīstot, ka pieteicēja pārkāpumu izdarījusi ar nodomu.

Atbilstoši Disciplināratbildības likuma 5.panta otrajai daļai dsciplinārpārkāpums atzīstams par izdarītu ar nodomu, ja ierēdnis, kas to izdarījis, ir apzinājies savas rīcības prettiesisko raksturu, paredzējis tās nelabvēlīgās sekas un vēlējies vai apzināti pieļāvis šo seku iestāšanos (iepretim neuzmanībai, kad ierēdnis, kas izdarījis disciplinārpārkāpumu, ir paredzējis savas rīcības nelabvēlīgo seku iestāšanās iespēju, bet viegļprātīgi paļāvies, ka tās neiestāsies vai varēs novērst (rupja neuzmanība), vai arī nav paredzējis šādu seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja paredzēt un bija jāparedz (viegla neuzmanība)).

[13] Ievērojot Administratīvā procesa likuma 103.panta pirmajā daļā noteikto, administratīvā tiesa citstarp veic kontroli pār iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros.

Tiesai tādējādi ir tiesības izvērtēt, vai iestāde tai piešķirto rīcības brīvību nav izmantojusi patvaļīgi. Līdz ar to tiesai ir jāvērtē, vai iestādes apsvērumi par piemērotā disciplinārsoda vajadzību un samērīgumu ir pamatoti. Ja tiesiskais regulējums piedāvā iespēju izvēlēties piemērojamo disciplinārsodu, iestāde nevar par jebkuru pārkāpumu piemērot jebkuru likumā paredzēto sodu bez īpašiem apsvērumiem. Iestādei ir jāizsver, kāds tieši sods par konkrēto pārkāpumu, ņemot vērā individuālā gadījuma apstākļus, būtu vispiemērotākais *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 20.septembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-563/2010 9.punktu)*.

Vienas iestādes ietvaros būtu jāievēro prakse attiecībā uz soda apmēru par līdzīgiem disciplinārpārkāpumiem, tas atbilst tiesiskās vienlīdzības principam *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 20.septembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-771/2015 9.punktu)*.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja uzsver, ka iestāde par tādu pat pārkāpumu citām amatpersonām ir piemērojusi vieglāku sodu.

[14] No lietas materiāliem konstatējams, ka iestādes prakse soda noteikšanā par līdzīgiem pārkāpumiem ir bijusi atšķirīga.

Pieteicējai piemērots disciplinārsods pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas par diviem darba vietā Nr.2 (dokumentu pieņemšanas, noformēšanas, labošanas un izsniegšanas funkcijas) ar nodomu izdarītiem pārkāpumiem (sods – atbrīvošana no amata), kā arī pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas par diviem darba vietā Nr.3 (kravu un transportlīdzekļu fiziskā kontrole) aiz rupjas neuzmanības pieļautiem pārkāpumiem (sods – mēnešalgas samazināšana uz sešiem mēnešiem), galīgais sods noteikts – atbrīvošana no amata.

Papildus pirmās instances tiesas norādītajam *(sk. šī sprieduma 5.4.punktu)* ir konstatējami šādi apstākļi: 1) /amats/ /pers. V/ piemērots disciplinārsods pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmās daļas par vienu darba vietā Nr.2 un četriem darba vietā Nr.3 pieļautiem pārkāpumiem; 2) /amats/ /pers. A0/ piemērots disciplinārsods pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmās daļas par vienu darba vietā Nr.2 un trim darba vietā Nr.3 pieļautiem pārkāpumiem; 3) /amats/ /pers. AA/ piemērots disciplinārsods pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmās daļas par diviem darba vietā Nr.2 un vienu darba vietā Nr.3 pieļautu pārkāpumu; 4)/amats/ /pers. AH/ piemērots disciplinārsods pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas par diviem darba vietā Nr.2 pieļautajiem pārkāpumiem, kā arī pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmās daļas par pieciem darba vietā Nr.3 pieļautiem pārkāpumiem (galīgais sods – atbrīvošana no amata); 5) /amats/ /pers. AI/ piemērots disciplinārsods pēc Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas par trim darba vietā Nr.2 pieļautajiem pārkāpumiem (sods – atbrīvošana no amata).

Tātad darba vietā Nr.2 pieļautie pārkāpumi ir tikuši kvalificēti atšķirīgi, lai arī ierēdņu darbības vērtējums ir bijis līdzīgs. Citastarp, arī attiecībā uz /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/ darba vietā Nr.2 pieļautajiem pārkāpumiem iestāde atzinusi, ka minēto ierēdņu rīcības rezultātā nodarīts kaitējums valsts interesēm (VID cieņai un uzticībai, ņemot vērā, ka par attiecīgajiem pārkāpumiem paziņoja Valsts robežsardze un sabiedrībai varētu rasties šaubas par muitas amatpersonu profesionalitāti, mazināties uzticība civildienestam un grauta tā autoritāte), kā arī, iespējams, nodarīts personisks kaitējums privātpersonām (prettiesiski izmantoti šo privātpersonu dati). Attiecībā uz vainas formu atzīts, ka pārkāpums izdarīts aiz rupjas neuzmanības, jo šiem ierēdņiem bija zināmi savi pienākumi (ka dati no APPP jāsalīdzina ar pasē norādītajiem personas datiem, jāpārliecinās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē) un ierēdņi ir apzinājušies savas rīcības nelabvēlīgo seku (izvairīšanās no muitas maksājumiem) iestāšanās iespēju, bet viegļprātīgi paļāvušies, ka tās neiestāsies.

Savukārt kvalificējot pieteicējas, /pers. AH/ un /pers. AI/ pārkāpumus, iestāde, norādot identiskus apsvērumus, atzina, ka valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums, savukārt vainas forma ir nodoms.

Ņemot vērā, ka pie identiskiem faktiskajiem apstākļiem iestāde ir pieņēmusi arī tāda pat satura administratīvos aktus (/pers. AH/ un /pers. AO/ gadījumā), proti, pieteicēja nav vienīgā, kurai piemērots Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā paredzētais sods – atbrīvošana no amata, tad konkrētajā gadījumā nav pamata atzīt vienlīdzības principa pārkāpumu attiecībā pret pieteicēju, kā to norādīja pirmās instances tiesa. Citastarp, nav iespējams izslēgt iespēju, ka iestāde ir kļūdījusies, nosakot disciplinārsodu /pers. V/, /pers. A0/ un /pers. AA/.

Tiesai ir jāvērtē, vai tieši konkrētās lietas faktiskajos apstākļos iestāde ir pamatoti konstatējusi būtisku kaitējumu valsts interesēm un pareizi noteikusi pieteicējas vainas formu.

[15] Atbilstoši Valsts robežsardzes sniegtajai informācijai /pers. N/ caur Vientuļu robežšķērsošanas vietu ceļojusi 2013.gada septembrī 20 reizes un oktobrī 12 reizes, savukārt /pers. G/ – septembrī 14 reizes un oktobrī 11 reizes – iesniedzot Muitas iestādei nepatiesu informāciju saturošus dokumentus (APPP). Ievedot akcīzes preces, bet iesniedzot APPP, kas noformēti uz citu personu vārda, šīs personas ir izvairījušās no muitas nodokļa un citu muitas iestāžu administrēto nodokļu samaksas. Attiecīgo situāciju sekmējusi muitas amatpersonu rīcība.

Atbildētājas veiktās pārbaudes ietvaros, citastarp, noskaidrots, ka pieteicēja, 2013.gada 20.augustā un 1.oktobrī, veicot APPP reģistrēšanu APPP reģistrā, nesalīdzināja APPP norādīto informāciju ar APPP iesniedzēja pasē norādītajiem datiem (vārds, uzvārds, personas kods, paraksts, fotogrāfija utt.), nepārliecinājās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienestu veiktajām atzīmēm pasē par robežas šķērsošanu (vai persona atkārtoti pēdējo septiņu dienā laikā šķērsojusi valsts robežu), kā rezultātā nekonstatēja, ka APPP noformēts uz citu personu un transportlīdzekli, kas valsts robežu nav šķērsojis.

[16] Pieteicēja uzsver, ka viņas rīcībā nebija nodoma, jo neatbilstoši dati sistēmā tika ievadīti viņas nevērības dēļ – pieteicēja nevērīgi izturējās pret saviem pienākumiem un nepievērsa pienācīgu uzmanību pārbaudāmajām personām, automātiski ievadot sistēmā viņai iesniegto dokumentu datus, tos pietiekami rūpīgi nesalīdzinot ar faktiski robežu šķērsojošo personu un transportlīdzekli.

[17] Apgabaltiesa konstatē, ka Muitas pārvaldes amatpersonu rīcību, veicot akcīzes preču kontroli un uzskaiti, fiziskām personām ieceļojot Latvijas Republikā, noteic Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes direktora vietnieces 2012.gada 30.marta iekšējais rīkojums Nr.27.8.1/823 „Par akcīzes preču kontroli". Saskaņā ar šā rīkojuma 2.3.apakšpunktu muitas amatpersona, kura ir norīkota veikt paziņojumu reģistrāciju iebraucošo vieglo transportlīdzekļu joslā un datu pārbaudi APPP reģistrā, kur nav muitas kontrole: nodrošina APPP norādīto datu ievadīšanu reģistrā, pirms tam tos salīdzinot ar pasē norādītajiem personas datiem (vārds, uzvārds, personas kods utt.) (2.3.1.apakšpunkts); pārliecinās par Krievijas Federācijas robežsardzes dienesta veiktajām atzīmēm par robežas šķērsošanu pasē, pārbaudot, vai konkrētā persona un konkrētais transportlīdzeklis pēdējo septiņu dienu laikā nav šķērsojis valsts robežu (2.3.3., 2.3.4.apakšpunkts); gadījumā, ja robežšķērsotāja pasē tiek identificēta atzīme par robežšķērsošanas faktu pēdējās 7 dienās, bet APPP reģistrā attiecīgs ieraksts netiek konstatēts, muitas amatpersona Muitas pārvaldei nosūta Riska veidlapu.

Tātad pieteicējas dienesta pienākumu apjomu, veicot datu salīdzināšanu un reģistrāciju, skaidri un nepārprotami noteic iekšējs normatīvs akts, kas pieteicējai bija zināms.

Konkrētajā gadījumā nav pamata konstatēt, ka pieteicēja kādu ārēju apstākļu (piemēram, ierobežota skata leņķa, slikta apgaismojuma, citu personu rīcības) dēļ bija kavēta pildīt attiecīgos pienākumus, kā rezultātā kļūdījās (piemēram, nevarēja pārliecinoši noteikt personas identitāti). Pieteicēja apzināti neveica konkrētas darbības – dokumentos ietverto ziņu salīdzināšanu un atbilstības pārbaudi muitas iestādes rīcībā esošajām ziņām. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka pārkāpumi izdarīti aiz neuzmanības (nevērības). Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka iestāde ir pareizi noteikusi pieteicējas vainas formu.

[18] Vispārīgi ikkatrs valsts amatpersonas pieļauts normatīvo aktu pārkāpums mazina valsts pārvaldes iestādes prestižu un sabiedrības uzticēšanos iestādei. Šāds secinājums atbilst tiesu praksē nostiprinātajām atziņām. Amatpersonas pārkāpuma būtiskais kaitējums izpaužas apstāklī, ka šāda nodarījuma izdarīšana pati par sevi stipri kaitē sabiedrības uzticībai valsts pārvaldei. Principā vienmēr, kad nodarījumu izdara valsts amatpersonas, šis apstāklis vērtējams kā vainu pastiprinošs apstāklis. Tiesiskā valstī šis princips ir svarīgs, jo nevar likt vienlīdzības zīmi starp nodarījumu, ko izdarījusi privātpersona, un nodarījumu, ko izdarījusi amatpersona, pildot dienesta pienākumus *(sk. Augstākās tiesas 2012.gada 13.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-344/2012 14.punktu)*. Vienlaikus katrs gadījums ir izvērtējams individuāli, pārbaudot pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, novērtējot pārkāpuma kaitīgās sekas, ņemot vērā arī pārkāpēja motīvus, vainas formu un subjektīvo attieksme pret izdarīto pārkāpumu.

Konkrētajā gadījumā apgabaltiesa nekonstatē kļūdas iestādes veiktajā attiecīgo apstākļu izvērtējumā. Pieteicējas rīcības rezultātā nav pienācīgi veikta akcīzes preču muitas kontrole; pieteicēja apzināti nav pildījusi elementāras darbības, kuru izpildes kārtība skaidri regulēta normatīvajos aktos, bez tam pieteicēja turpina apgalvot, ka attiecīga bezdarbība pieļauta nejaušības dēļ. Pieteicēja (ņemot vērā šī sprieduma 15.punktā norādītos apstākļus) ir veicinājusi situāciju, ka sabiedrībai tiek darīts zināms, ka muitas kontroles darbība nav efektīva un ir viegli apejama. Minētais vistiešākajā veidā ietekmē sabiedrības attieksmi un diskreditē muitas iestāžu prestižu.

Šādos apstākļos iestāde pamatoti norādīja uz uzticības zudumu pieteicējai kā valsts amatpersonai.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa secina, ka pieteicējai piemērotais disciplinārsods nav uzskatāms par nesamērīgu.

[19] Ievērojot minēto, pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. C/ pieteikumu par Finanšu ministrijas disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas 2014.gada 8.decembra lēmuma Nr.12-34/174 grozīšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente A.Šteinberga

Tiesneši M.Osmane

V.Poķis